info@payamdaily.ir

نخستین روزنامه صبح البرز

پیام آشنا

شماره ۱۷۵۰
سه‌شنبه / ۲۵ / آذر / ۱۳۹۹
۲۹ / ربیع الثانی / ۱۴۴۲
15 / December / 2020

صاحب‌امتیاز: موسسه هنگامان اندیشه زمان
مدیرمسئول: محمود حیدری سردبیر: باهره حیدری
نشانی: کرج، بلوار تعاون، خیابان فرهنگ، جنب کانون کارشناسان رسمی دادگستری
تلفن: ۲۲۵۲۳۲۸۳-۲۲۵۲۳۲۴۲-۰۲۶ فکس: ۲۲۵۵۲۸۳۸
فکس اینترنتی پیام آشنا: ۰۲۱-۸۹۷۶۶۷۲۹
امتیاز در طرح ارزیابی کیفی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی: ۴۲/۴۶
چاپ: کارگر

کافه پیام

برای انعکاس نظرات و گلایه ها و پیشنهادات خود درباره مسائل البرز با پیام آشنا تماس بگیرید

۳۲۵۵۳۸۳۸
۳۲۵۴۱۴۹۵
۰۹۰۱۴۰۴۸۳۳۳

با شعرای کرج

صدایم کن

صدایم کن، چو لب وا می کنی، عشق است
خودت را در دلم جا می کنی، عشق است

تو باشم قشنگ عمق چشمانت
مرا وقتی تماشا می کنی، عشق است

سکوتی خفته در حجم نفس هایت
محبت را که حاشا می کنی، عشق است

چه شد آن وقت دیدارت، نمی دانم
همین امروز و فردا می کنی، عشق است

تو از پشت حصار پنجره، هر روز
فضای شیشه را ها می کنی، عشق است

میان کوچه می پاشی نجابت را
دلم را اینچنین تا می کنی، عشق است

غروری دلنشین داری، تبسم کن
«رها» را بی سر و پا می کنی، عشق است

بهروز قاسمی(رها)

خبر

امید صنایع دستی به پساکرونا

یکی از بازارهایی که تحت‌تاثیر کرونا قرار گرفته و آسیب‌های مالی قابل‌توجهی را تجربه کرده است بازار گردشگری است که صنایع‌دستی نیز یکی از حوزه‌های جذابی این بازار از بابت اثرپذیری از تغییر جریان توریست محسوب می‌شود.

به گزارش پیام آشنا به نقل از دنیای اقتصاد، این حوزه همزمان با رکود ایجاد شده در بازار توریسم دچار چالش‌های مالی شد که جبران آن برای تولیدکنندگان این صنایع بسیار سخت است. یکی از عواملی که به‌صورت مستقیم بر میزان فروش صنایع‌دستی تاثیرگذار است حضور گردشگران داخلی و خارجی در استان‌ها، شهرها و روستاهایی است که ساکنان آنها به تولید صنایع‌دستی مشغول هستند. بنابراین عدم تردد توریست‌های خارجی و داخلی موجب کاهش میزان فروش تولیدات صنایع‌دستی در کشور می‌شود. علی نوری‌زاده یکی از تولیدکنندگان صنایع‌دستی، که کار چاپ روی ابریشم (چاپ باتیک) را انجام می‌دهد گفت: در دوران شیوع ویروس کرونا با وجود اینکه میزان فروش این محصولات کاهش چشمگیری داشته است اما ما میزان تولید خود را کاهش ندادیم بلکه محصولاتی که به فروش نرفته‌اند را انبار کردیم! تا در دوران پساکرونا که احتمالا حجم مشتریان (ورود گسترده توریست به کشور) افزایش می‌یابد به فروش برسانیم. وی افزود: میزان فروش ما امسال نسبت به مدت زمان مشابه در سال گذشته در بخش داخلی و خارجی ۹۰ درصد کاهش داشته است به‌طوری که ۱۰ درصد باقی‌مانده از مشتریان ما یا توریست‌ها و خریداران داخلی هستند یا اینکه مشتریان خارجی بوده‌اند که در نمایشگاه‌های بین‌المللی قبل از کرونا با محصولات ما آشنا شده و همچنان به خرید می‌پردازند.

وی افزود: از اسفند تاکنون تقریبا تنها سه مشتری خارجی در یک ماه داشته‌ایم که از ما خرید کرده‌اند که علت این کاهش خرید از سوی مشتریان خارجی شیوع ویروس کرونا و ممانعت از سفر به سایر کشورها بوده است. علاوه بر آن تعداد مشتریان داخلی که از محصولات ما خریداری می‌کنند از آبان ماه سال گذشته تاکنون به علت شرایط اقتصادی حاکم بر معیشت خانوارها در ماه ۵ نفر بوده است. علاوه بر آن شیوع کرونا در کشور و برگزار نشدن جشن‌ها و میهمانی‌ها یکی از دلایل کاهش فروش این محصولات محسوب می‌شود. زیرا پارچه‌های ابریشمی که روی آنها چاپ انجام می‌شود قیمت بالایی را به خود اختصاص می‌دهند به همین دلیل اغلب افراد برای جشن‌ها و مراسم خاص خود از آنها استفاده می‌کنند. به‌طوری که در یک‌ماه آبان امسال نسبت به مدت زمان مشابه در سال گذشته میزان فروش داخلی این صنایع‌دستی حداقل ۸۰ درصد کاهش داشته است.

نوری‌زاده عنوان کرد: قیمت پارچه‌های ابریشمی که روی آنها چاپ دستی صورت می‌گیرد نسبت به سال گذشته افزایش داشته است که یکی از عوامل مهم که تاثیر زیادی بر افزایش قیمت تمام شده آن دارد افزایش نرخ دلار در کشور بوده است زیرا پارچه‌های ابریشم اغلب وارداتی بوده و آنها را از سایر کشورها خریداری می‌کنیم. با وجود اینکه قیمت این محصول افزایش داشته اما میزان سود حاصل از آن برای تولیدکنندگان نسبت به سال گذشته کمتر نیز شده است به‌طوری که سال گذشته این محصولات با سود ۳۰ درصد به فروش می‌رسید اما امسال سود حاصل از فروش آنها زیر ۵ درصد در نظر گرفته شده است و همین کاهش سود نشان‌دهنده متضرر شدن تولیدکنندگان این محصول است. همین میزان فروش اینترنتی تولیدات این کارگاه چندان فعال نیست و نسبت به سال گذشته تغییر زیادی نداشته است به همین دلیل کاهش آن نیز چندان زیاد نبوده است اما علت اصلی کاهش فروش این محصول وضعیت اقتصادی حاکم بر جامعه است که معیشت افراد و خانوارها را تحت‌تاثیر قرار داده است.

یادداشت

شمعی بیار این شب یلدا را

یلدا شب آغاز فصل زمستان؛ به همراه نوید و امید گذر از سختی‌ها را نیز و شادی، باهم بودن است. نقش و تأثیر این تغییر طبیعی در حیات اقتصادی و اجتماعی مردم سبب رفتارها و آیین‌های گوناگونی در گذشته بوده است که هر قوم و منطقه با سنت‌ها و مراسم خاص بومی و منطقه‌ای به استقبال «شب یلدا» یا «شب چله» می‌رفتند که تا امروز این مراسم پاس داشته شده است. آنطور که در کتاب «شب یلدا» نوشته علی بلوک‌باشی آمده: یلدا پیام‌آور بشارت‌هایی برای ایرانیان کشاورز بوده است. نخست، بشارت به زایش دوباره خورشید در این شب و بلند شدن روزها از پس آن و باندگی و دیرمانی بیشتر خورشید در جلوانگاه هر روزه خود در پهنه آسمان زمستان؛ دوم بشارت به تولد میترا. ایزد- خورشید نجات‌بخش در این شب؛ و سرانجام بشارت به دمیدن صبح «خرم روز» در ماه سوم به دی.

اسطوره‌ها و روایات آیینی مربوط به شب یلدا در میان مردم نیز روشنگر شمار بسیاری از حقایق و وقایع سروشیده و ناشناخته تاریخی - دینی در فرهنگ ایران است.

رمزگشایی این روایت‌های اساطیری - آیینی آشکار کننده پاره‌ای رازهای نهفته در دل تاریخ جهان است. یکی از مهم‌ترین این رازها درآمیختگی و همانندگی میلاد و ظهور ایزد مهر و ظهور یلدا و عید کریسمس با یکدیگر و تقلرن آن با بازتابی خورشید، نماد ایزد مهر است. از اسطوره‌های یلدا می‌توان به داباختگی ماه و خورشید، زورآزمایی مهر با خورشید، دیو شب یلدا و خورشید و... اشاره کرد.

اما در روزگاران کهن شب چله را یک جشن دهقانی می‌پنداشتند و به سبب گردش سال و وضعیت طبیعت و اقلیم و تجربه مردم از طبیعت نامگذاری‌های خاص انجام می‌شده است. در نتیجه مراسم آیینی و جشن‌های برآمده از این نوع فرهنگ‌ها معمولا با انقلاب‌ها و اعتقادهای طبیعی در فصل‌ها سازگاری داشته است.

یلدا نیز برای دامداران و کشاورزان بسیار اهمیت داشته و در این روز شروع زمستان را گرامی می‌داشتند. در بالا اشاره شد که شب یلدا آیین‌ها و سرگرمی‌های خود را دارد و در هر منطقه با توجه به اقلیم و باورهای قومی نوع برنامه‌ها متفاوت است و با توجه به قدمت فرهنگ و گستردگی سرزمین ایران، و تنوع اقوام، تنوع این مراسم در هر منطقه کاملا نمود دارد. اما آنچه در تمام مناطق مشترک است شب نشینی، سفره یلدا و بازی است. وجود سه میوه مقدس انار، سیب و هندوانه بر سر سفره بسیاری از ایرانیان که هر یک نمادی است و داستانی دارد نیز معمولا بر سفره یلدا قرار داده می‌شود.

شام شب یلدا، شعر و قصه‌خوانی، بازی‌ها و تفأل از دیگر سرگرمی‌های مردم در شب یلدا بوده است. اما امسال بسیاری از ما به اجبار بایلدا را در خانه و به دور از جمع‌های همیشگی سپری کنیم قطعاً سفرها هم با این وضعیت کوچکتر خواهد بود و شاید خالی‌تر.

اما جشن یلدا را می‌توان با حداقل‌ها هم حفظ کرد. برخی از نهادها و انجمن‌ها پیشنهادهایی ارائه کرده‌اند تا ضمن پاسداشت این آیین و ضمن حفظ سلامت خود و دیگران، شادی و سرور را به خانه‌ها و محله‌هایمان بازگردانیم.

مؤسسه پژوهشی کودکان دنیا پیشنهاد داده که یلدا را به فضای باز ببریم. درختها را به اتاق‌ها بیاوریم. بستنی‌های هدیه به خانواده و دوستان، همسایگان و کادر بهداشتی و درمانی بدهیم. به بچه‌ها امکان ساخت کاردستی و تزئین سفره و هدایا را بدهیم. از بچه‌های بزرگتر و سایر اعضای خانواده بخواهیم درباره مراسم محلی اقوام تحقیق کنند و در صورت امکان آن بازی را اجرا یا غذاها را تهیه کنیم. از بزرگترهای خانواده بخواهیم از خاطرات گذشته تعریف کنند و داستان‌هایی را نقل کنند. البته همه اینها را به صورت مجازی و در گروه‌های دوستان و خانواده انجام دهیم. می‌توانیم در فضای آپارتمان یا کار روی تابلوی اعلانات مطالبی درخصوص یلدا و تاریخچه‌اش، مراسم منطقه‌ای و قومی قرار دهیم. فال‌های کافئدی و پارچه‌ای درست کنیم و سعی کنیم با حفظ پروتکل‌ها یلدا را گرامی بداریم.

و آنطور که پروین اعتصامی گفته: دور است کاروان سحر زین جا/ شمعی بیار این شب یلدا را.

و ما می‌دانیم، از این یلدا هم گذر می‌کنیم با همه تفاوت‌هایش. با گرامیداشت آیین‌های کهن و نگه داشتن نور امید در دل.

نلی محجوب
فعال حوزه ادبیات کودک و نوجوان

مقاله

رهبران سازمان یا مدیران میانی؛ قهرمان تغییر چه کسی است؟

در سال‌های اخیر، دائم این حکایت را شنیده‌ایم که چرا خیلی از تلاش‌ها در جهت ایجاد تغییر شکست می‌خورند یا حداقل چرا این تلاش‌ها سخت‌تر از چیزی که باید باشند، هستند. ماجرا از این قرار است: یک رهبر سازمانی قهرمان سعی می‌کند شجاعانه سازمانش را متحول کند اما با مقاومت مواجه می‌شود. دلیلش البته همواره سرسخت سازمان، یعنی مدیران میانی هستند. این مدیران برای موفقیت تلاش‌هایی که در جهت تغییر صورت می‌گیرند، نقشی حیاتی دارند. چون باید استراتژی جدید را به پروژه‌ها و جریانات کاری تبدیل کنند. اما به اندازه کافی سریع نیستند یا کار کافی انجام نمی‌دهند.

آیا این روایت درست است؟ با توجه به میزان و تناوب بالای شکست تغییر در سازمان‌ها، آیا می‌توان همه تقصیرها را گردن مدیران تنبلی که سازمان را منجمد می‌کنند انداخت؟

تحقیقات اخیر نشان می‌دهد داستان متفاوت است و نقش‌ها کاملا برعکس هستند. وقتی تلاش‌های تغییر شکست می‌خورند، مدیران میانی تنبل مقصر نیستند بلکه پای رهبران تنبل سازمان در میان است. منظور از تنبل این نیست که آنها هیچ کاری انجام نمی‌دهند بلکه یعنی کار درست را انجام نمی‌دهند. تفکر و تصمیم‌گیری سخت که زمینه را برای یک تغییر موفق فراهم می‌کند و مدیران زیردست می‌توانند آن را منتقل و اجرا کنند. حکایت رهبران قهرمان و مدیران تنبل همچنان وجود دارد، چون بیشتر مطالعه‌ها در مورد تغییر استراتژیک، فقط چند ماه اول تلاش‌های تحول را بررسی می‌کنند و به آنچه برای حفظ آن در بلندمدت لازم است توجه ندارند. مشکل وقتی پیچیده‌تر می‌شود که بیشتر این تحقیقات فقط در مورد این صحبت می‌کنند که رهبران سازمان چه کردند و از مدیران نمی‌پرسند آنها چه چیزی نیاز دارند یا اینکه این مدیران میانی هستند که وظیفه اجرایی کردن تغییری را که رهبر سازمان خواسته بر عهده دارند. وقتی از این زاویه نگاه می‌کنیم، متوجه می‌شویم رهبران سازمان معمولا در انجام یک یا همه این کارها ناتوان بوده‌اند: اول، خودشان هم به‌طور واضح نمی‌دانند چه می‌خواهند؛ دوم، در مورد مدت زمان اجرای تغییر یا میزان هزینه‌های آن واقع‌گرا نیستند و سوم، در فرستادن سیگنال‌ها در مورد آنچه مهم است، بادبات نیستند.

این سه مساله، تا حدی به هم وابسته هستند: رهبران تا زمانی که به‌طور واضح مشخص نکنند تغییر مورد نظر چه دستاوردهایی دارد، نمی‌توانند در سیگنال‌هایی که می‌فرستند بادبات باشند. باید مورد زمان و منابع مورد نیاز تغییر واقع‌گرا باشند. به همین دلیل است که بیشتر مشکلات از همان اولین مورد- یعنی ناتوانی در مشخص کردن آنچه می‌خواهند- شروع می‌شوند. رهبران سازمانی با روش‌های زیر می‌توانند رویکرد خود را به خوبی تعیین کنند.

در مورد آنچه می‌خواهید واضح باشید

یک استراتژی جدید باید هدف مشخصی داشته باشد و به‌صورت ایده‌آل، باید سه ویژگی داشته باشد: باید دستاورد محور باشد، نه فعالیت‌محور؛ باید یک هدف مالی داشته باشد (مثلا حاشیه سود عملیاتی را تا ۲۰ درصد افزایش دهد)؛ و باید به اندازه کافی چالش‌برانگیز باشد و چارچوب زمانی کافی داشته باشد تا تغییر اساسی ایجاد کند، نه صرفا یک تغییر ظاهری.

در مورد جداول زمانی و هزینه واقع‌گرا باشید

یکی از بزرگ‌ترین شکایت‌های مدیران- به‌ویژه در سال‌های دوم و سوم اجرای پروژه تغییر- این بود که رهبران سازمان واقع‌گرا نیستند. آنها انتظار دارند حجم کار زیاد در فاصله زمانی کم انجام شود. آنها بر آنچه تاکنون ارائه شده متمرکز می‌شوند و نمی‌توانند از درس‌هایی که این پیشرفت در مورد شفتی‌ها و نشدنی‌ها به آنها آموخته، یاد بگیرند. این بی‌صبری برای نتیجه گرفتن، باعث می‌شود نتایج کوتاهمدت اهمیت بیشتری پیدا کنند و تکرارهای متعدد که در فرآیندهای جدید ناگزیر است، تحمل نخواهد شد. چنین الگویی، شانس پیشرفت‌های بزرگ را پایین می‌آورد.

این عدم تحمل، وقتی رهبران سازمان نتوانند منابع مالی و انسانی کافی برای تغییر اختصاص دهند، پیچیده‌تر می‌شود. مثلث معروف ارائه پروژه سه وجه دارد: زمان، منابع و دستاوردها اگر رهبران سازمان یا منابع کافی در اختیار پروژه قرار ندهند و همچنان خواهان دستاوردهای اصلی باشند، تنشی که ایجاد می‌شود، در جایی از سازمان جذب می‌شود. مدیران میانی و معمولا هم بهترین آنها مجبور می‌شوند خودشان و تیمشان را تحت فشار بگذارند تا این کمبود را جبران کنند.

در همه سیگنال‌هایی که می‌فرستید، ثبات داشته‌باشید

وقتی مدیران سیگنال‌های متفاوت و بدون ثبات دریافت می‌کنند، نمی‌توانند بفهمند اولویت کدام کار است. سیگنال‌های قاطع، می‌توانند از همان ابتدای پروژه تغییر شروع شوند- مثلا وقتی یک رهبر سازمان می‌گوید پیشرفت خاصی را می‌خواهد، اما هیچ معیار یا پاداشی در ارتباط با تغییر مورد نظرش را با دیگران مطرح نمی‌کند. عدم ثبات می‌تواند در طول زمان گسترده‌تر شود. این اتفاق وقتی رخ می‌دهد که رهبران در نحوه سخن گفتن در مورد «استراتژی جدید» نظم کافی ندارند. با توجه به اینکه افراد هر چند وقت یک بار باید نکته‌ای را بشنوند تا بتوانند تغییر را به درستی درک کنند، نظم پیام‌ها از طرف رهبران سازمان ضروری است. هرگونه بی‌ثباتی، باعث می‌شود پیام‌ها پراکنده دریافت شوند.

رها کردن مدیران برای درک تغییر استراتژیک- یعنی رهبری سازمانی تنبل و هوشمند اجازه می‌دهیم رهبران سازمان تنبلی کنند. بیشتر به مدیران قهرمان نیاز پیدا می‌کنیم. اگر یک کسب‌وکار به‌صورت روتین به کار قهرمانانه مدیران در زمان تغییرات استراتژیک نیاز داشته باشد، یعنی وقت آن رسیده که رهبران سازمان به خودشان بیایند و مسوولیت بیشتری بر عهده بگیرند. به‌طور خاص، با مشکس کردن دستاوردی که آن تغییر قرار است داشته باشد، با واقع‌نگری در مورد زمان و منابع موردنیاز تغییر و با حفظ ثبات پیام، تغییر را پایان آن، رهبران سازمان مدیران خود را به سوی یک تغییر موفق می‌فرستند و دیگر نیازی نیست کسی قهرمان بازی درآورد.

مترجم: مریم رضایی

خبر

استقبال جهانی از داستان پژوهش نویسندگان ایرانی

«داستان پژوهش» نوشته حسن صانعی و محمدحسین موسوی نسب نمایشنامه‌ای به‌انگلیسی است که مبانی روش پژوهش را به نوجوانان آموزش می‌دهد

به گزارش پیام آشنا به نقل از مهر، کتاب «داستان پژوهش» نوشته سیدحسن صانعی و سیدمحمدحسین موسوی نسب به تاریخ ۲۰ آذر ۱۳۹۹ (۱۰ دسامبر ۲۰۲۰) توسط انتشارات آستین مک‌کالی در انگلستان (لندن) منتشر شد و هم‌اکنون در بیشتر کتابفروشی‌های زنجیره‌ای جهان از جمله آمازون، بارنز‌اندنوبل، واترستونز و دبلیو اچ اسمیت و در کتابفروشی‌های فیزیکی سرتاسر اروپا و آمریکای شمالی موجود است.

کتاب حاضر در قالب نمایشنامه‌ای به زبان انگلیسی به آموزش مبانی پایه روش انجام پژوهش علمی به نوجوانان می‌پردازد. باور نویسندگان بر این است که اگر ابزارهای ذهنی لازم برای اندیشه علمی و منتقدانه در اختیار نوجوانان قرار گیرد تا بتوانند دانش را خودشان از دنیای واقعی کسب کنند (یعنی دقیقاً همان ابزارهایی که دانشمندان واقعی برای تولید دانش برای ما به کار می‌گیرند) دیگر هر چیزی را که در کتاب‌ها، روزنامه‌ها، مجلات، تلویزیون، رادیو یا فضای مجازی می‌خوانند یا می‌شنوند، به سادگی باور نخواهند کرد. آنها می‌توانند حقیقت را خودشان با کمک روش پژوهش از دنیای پیرامونی‌شان به دست آورند به باور نویسندگان آموزش روش پژوهش کردن باید از نوجوانی آغاز شود. شخصیت محوری این داستان یک مسافر ایرانی جوان، باهوش و تحصیل کرده است که مبانی اولیه روش‌شناسی پژوهش را با زبانی ساده و غیرمستقیم به فرزندانش آموزش می‌دهد. نویسندگان این اثر باور دارند که اگر جامعه بهتری در آینده می‌خواهیم، تغییرات واقعی از بطون جامعه و در خانواده آغاز خواهد شد. همچنین در لابه‌های پنهان این داستان تلاش شده ویژگی‌هایی از فرهنگ ایرانی و تنوع دنیای فارسی‌زبانان به خوانندگان جهان معرفی شود تا جایی که می‌دانیم، این نخستین بار در دنیاست که آموزش چگونگی انجام پژوهش علمی با زبان هنر و در قالب نمایشنامه انجام می‌شود. تمایز بزرگ این اثر با بیشتر نمایشنامه‌های موجود در بازار در این است که به جای پرداختن به احساس، عواطف و روابط و موضوعات اجتماعی و هنری، نویسندگان خردگرایی و عقل‌گرایی را به روشی جذاب به خوانندگان عرضه می‌کنند. طبق جستوجوهای نویسندگان و ناشران کتاب، این اثر هیچ نمونه مشابه قبلی انگلیسی- فارسی یا فرانسه‌ای ندارد.

همچنین این کتاب یک صفحه اختصاصی (ویلاگ) برای ارتباط با مخاطبان دارد که ناشر آن را «داده می‌کند http://seyedhassansaneiian dmuhammedhusseinmousavin /asab.ampbk.com

سیدحسن صانعی هم اکنون عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران و ساکن تهران است. صانعی استاد آمار پزشکی و روش‌شناسی پژوهش در این دانشگاه است. وی مدرک دکتری از دانشگاه لیورپول انگلستان در گرایش آمار پزشکی دارد و تاکنون نزدیک به ۲۰ کتاب در زمینه آموزش روش‌شناسی پژوهش (روش تحقیق) به دانشجویان، چاپ کرده است. صانعی همچنین مدیر و صاحب انتشارات اندیشمند در تهران است.

سیدمحمدحسین موسوی نسب هم اکنون دانشجوی دکتری ترجمه‌شناسی در دانشگاه سوربن فرانسه و ساکن پاریس است. وی همچنین عضو کارگروه انتشار مقالات همایش پژوهشگران جوان (Rencontres Jeunes Chercheurs) و نیز مدرس کارگاه‌های نگارش علمی و مقاله‌نویسی به دانشجویان دکتری دانشگاه سوربن است. او به سه زبان انگلیسی، فرانسه و فارسی به صورت دانشگاهی و تخصصی مسلط است و در حال حاضر نیز مشغول فراگیری زبان چینی است. موسوی نسب از ۱۳۹۴ تاکنون عضو انجمن صنفی مترجمان استان تهران بوده است.

پرده جراید

خصال نظریه پرداز زوال اندیشه سیاسی

اعتماد: محسن آزموده- بیست‌وسه آذر، هفتاد و پنجمین سالروز تولد دکتر سیدجواد طباطبایی است. پژوهشگر و استاد علم سیاست و اگرچه خودش چندان تمایل ندارد «روشنفکر» خوانده شود، اما بدون تردید یکی از موثرترین و بحث‌برانگیزترین چهره‌ها در فضای روشنفکری ایران در سه دهه اخیر است که همواره نوشته‌ها و گفته‌هایش مورد توجه عموم علاقه‌مندان به مباحث فکری در ایران قرار گرفته. اگرچه سال‌هاست اجازه تدریس رسمی در دانشگاه‌ها را ندارد و تا چند سال پیش، عمده کلاس‌هایش را در موسسات خصوصی برگزار و اندیشه‌ها و دیدگاه‌هایش را از طریق سخنرانی‌ها، گفت‌وگوهای مطبوعات، یادداشت‌ها و مقالات در مجلات و نگارش کتاب‌ها بیان می‌کرد.

اما را از جذابیت افکار و آثار و گفتار و نوشتار طباطبایی برای اهالی رسانه و علاقه‌مندان به مباحث فکری در ایران چیست؟ به نظر می‌رسد برای پاسخ به این پرسش بتوان به چند نکته اشاره کرد: نخست و پیش از هر چیز باید از اهمیت و قدرت فکر و اندیشه طباطبایی در حوزه‌های علم سیاست و فلسفه و اندیشه سیاسی یاد کرد. ایده‌ها و اندیشه‌های طباطبایی از زمان انتشار نخستین آثارش در اواخر دهه ۱۳۶۰ تا زمان حاضر، تاثیری بنیان براتکن در ذهن و ضمیر همه مخاطبان داشته است. حتی سرسخت‌ترین منتقدان و مخالفان او نیز معترفند که پرسش‌ها و مسائلی که طباطبایی در آثاری چون در آمدی بر زوال اندیشه سیاسی، ابن‌خلدون و علوم اجتماعی، خواجه نظام‌الملک، دیباچه‌ای بر نظریه انحطاط، مکتب تبریز، جدال قدیم و جدید و... طرح کرده، حتی اگر با پاسخ‌ها موافق نباشیم، بسیار حائز اهمیت است تا جایی که حتی اسامی برخی از این کتاب‌ها، بارها مورد بحث و نقد قرار گرفته است. دومین ویژگی مهم در ماندگاری و اثرگذاری طباطبایی، ماهیت و سرشت موضوعاتی است که راجع به آنها بحث می‌کند. مساله ایران و ایرانشهر، پرسش از زوال اندیشه سیاسی در ایران، بحث درباره انحطاط ایران و شرایط امتناع اندیشه و... مهم‌ترین موضوعاتی است که در دو سده اخیر، اندیشه عموم ایرانیان را مشغول کرده است.

سومین خصیصه قابل توجه طباطبایی، تکثر آثار و کتبی بودن اوست. طباطبایی در میان سایر متفکران معاصر ایرانی، از معدود کسانی است که عموم آثارش نه سخنرانی یا گفتار، بلکه نوشته‌هایی مکتوب با رعایت قواعد و ضوابط متون نوشتاری است. یعنی چنان که از پژوهش‌های دانشگاهی مکتوب انتظار می‌رود، روشمند و منسجم است و در آنها منابع و مآخذ مشخص است. این خصلت در جامعه‌ای که روشنفکرانش عموما شفاهی هستند، بسیار حائز اهمیت است.

چهارمین ویژگی مهم طباطبایی که باعث شده آثارش مورد اقبال عموم اهل اندیشه قرار بگیرد، ارتباط موثر او با رسانه‌ها و فضای مطبوعاتی است. طباطبایی در حلقه انگشت‌شمار پژوهشگران و دانشگاهیانی است که از حوزه عمومی گریزان نیست و با شجاعت در آن حضور پیدا می‌کند. این حضور مداوم طباطبایی در رسانه‌ها، نقش انکارناپذیری در شهرت و فراگیری آثار و افکارش داشته است. پنجمین خصلت طباطبایی صراحت او در بیان نظرات و انتقادهایش است. در جامعه‌ای که اکثریت از بیان سرراست نظرات خود ابا می‌ورزند و همه‌چیز با مجامله و تعارف برگزار می‌شود، طباطبایی از معدود افرادی است که بدون هراس و با دقت، به نقادی دیگران می‌پردازد. مجموعه این ویژگی‌ها موجب شده که جواد طباطبایی، به رغم همه بی‌مهری‌ها و بی‌انصافی‌ها، یکی از اثرگذارترین چهره‌های فکری ایران معاصر به حساب آید. در طول یکی، دو سال اخیر گفته می‌شود فعلا برای مداوا و استراحت به ینگه دنیا سفر کرده و هر از گاهی عکس یا تصویری از او در فضای مجازی منتشر می‌شود. امیدواریم که هر چه زودتر با سلامتی و تندرستی به وطن بازگردد و باز دیگر کار فکری خود را از سر گیرد. با امید.

همسفر با خشت و سنگ

ایران- تا وقتی یوسین گردر، فیلسوف خوش قلم نروژی، داستان واره «دنیای سوفی» را نوشته بود شاید کسی گمان نمی‌کرد نشاندن شتر در لاگردن فلسفه روی بال‌های تردد داستان، شدنی باشد؛ و اگر شدنی است مطلوب و خواستنی هم باشد. استقبال درخشان از دنیای سوفی اما نشان داد همه چیز برای مخاطبان فرهنگ، خصوصاً جوانان و نوجوانان، مطبوع و گوارا خواهد بود به شرط اینکه در قالب «روایت» درآید و لحن داستان بیابد. اعجاز هنر توانست از گوشت دیرپز فلسفه، کبابی نرم و نمکین عمل بیاورد تا دست‌کم ربع قرن، همه مشتاقان و مخاطبان سخن فلسفی، از استادان و متخصصان تا رهگذران و سیاحت گران، خود را از آن بی‌نیاز ندانند. سرخط گردر را کاش ما هم مشق می‌کردیم و خاک پرقوت فرهنگ را در قالبی که او ساخته خشت می‌زدیم این کار می‌توانست آشتی کنان مخاطبان ایرانی، خصوصاً جوانان و نوجوانان، با میراث تاریخی میهن باشد.

مجید شفیعی که علاوه بر شعر، سال هاست کسب خود را در میدان ادبیات کودک و نوجوان زین کرده در کتاب جدید خود، گذری بر خاک نمناک، انگار قصد کرده به گردر اقتدا کند و بخشی از میراث فرهنگی ایران را در قطعات داستانی قالب‌ریزی کند. او در این کتاب، سراغ ۱۰ بنای نامدار ایرانی که در فهرست میراث جهانی ثبت شده‌اند رفته و ضمن معرفی تاریخی و جغرافیایی اثر، داستانی با محوریت آن بنا نوشته است. شفیعی در این مجموعه به چغازنبیل، پلسارگاد، تخت جمشید، بیستون، ارگ بم، سازه‌های ابی شوشتر، تخت سلیمان، کلیسای سنت استپانوس، گنبد سلطانیه و میدان نقش جهان سرک کشیده و افزون بر معرفی هر کدام، قصه‌ای اسطوره‌ای برای آنها روایت کرده است تا خواننده نوجوان با سنگ و خشتی که این عمارت‌های شکوهمند را بالا برده همسفر شود. کتاب که به همت نشر خوش سلیقه تاریخ منتشر شده به طرح‌هایی چشم نواز از یاسمن جندیری مزین است. کار مجید شفیعی در این اثر، اگرچه قابل رقابت با آثاری از جنس دنیای سوفی نیست اما خواندن گان نوجوان را در هیجان یک سفر اکتشافی در سرزمین بناهای شگفت‌انگیز ایران سهیم می‌کند.

گذری بر خاک نمناک/ قصه‌هایی از ده بنای ایرانی میراث جهانی

مجید شفیعی
نشر تاریخ
۲۳۶ صفحه
آذر ۹۹

اذان ترج

اوقات شرعی فردا

اذان صبح	طلوع آفتاب	اذان ظهر	غروب آفتاب	اذان مغرب
۰۵:۳۱	۰۷:۰۰	۱۱:۵۵	۱۶:۵۱	۱۷:۱۱

خواندنی

خنک آن زخم که هر لحظه
مرا مرهم از اوست

سعدی

فال روز

امروز با حافظ

به وصل دوست گرت دست می‌دهد یک دم
برو که هر چه مراد است در جهان داری
چو گل به دامن از این باغ می‌بری حافظ
چه غم ز ناله و فریاد باغبان داری

برگه

روند رشد، پیچیده و پر زحمت است و در درازای عمر ادامه دارد.

اسکات پک

از تمام خوانندگان پیام آشنا می خواهیم، یکی از مهم ترین مشکلاتی که در محله ی زندگی خود با آن دست به گریبان هستید برایمان پیامک کنید تا در ستون «پیامک های وارده» با نام تان- در صورت تمایل- منتشر شود.

SMS
۳۰۰۰۶۸۰۲۶۰۰۶۰